

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: — BÜTIN ADAMZADYŇ WE ÄHLI DÖWÜRLERIN IŇ GYMMATLY BAÝLYGY BILIMDIR.

XXI ASYR BILIM, YLYM ASYRYDYR

MUGALLYMLAR GAZETI

ESASLANDYRYJYSY —
TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETI

2026-njy ýylyň 6-njy apreli

№ 27
(10469)

DUŞENBE

Gazet 1952-nji ýylyň
11-nji ýanwarýndan bäri çykýar.

BELENT MAKSATLY ÖZGERTMELER

«Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýylynda ykdysadyýetimizdiň dürli pudaklarynda netijeli ösüş gazanylýar. Şunuň bilen baglylykda, 3-nji aprelda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň mejlisini geçirdi. Mejlisde şu ýylyň üç aýynda ýurdumyza alnyp barlan işleriň jemleri jemlenildi.

Ilki bilen, Mejlisiň Başlygy D.Gulmanowa 2026-njy ýylyň ýanwar — mart aýlarynda ýerine ýetirilýän işleriň netijeleri barada maglumat berdi.

Hormatly Prezidentimiz döwletimizdiň kanunçylyk binýadyny berkitmek boýunça netijeli işleriň alnyp barylýandygyny belledi. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyz ýurdumyzyň kanunçyly-

gyny döwrüň talabyna görä kämilleşdirmegi dowam etdirmegiň möhümigine ünsi çekdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary H.Geldimyradow şu ýylyň

birinji çärýeginiň makroýkdysady görkezijileri barada hasabat berdi.

Bellenilişi ýaly, hasabat döwründe jemi içerki önümiň ösüşi 6,3 göterim artdy, şol sanda ösüş deňgijini senagat pudagynda 2,4 göterime, gurluşykda 6 göterime, ulag-aragatnaşyk pudagynda 10,3 göterime, söwda 8,3 göterime, oba hojalygynda 2,4 göterime, hyzmatlar ulgamynda 8,3 göterime deň boldy. Geçen ýylyň deňgijli döwri bilen

deňşdirilende, şu ýylyň ýanwar — mart aýlarynda jemi öndürilen önüm 10,4 göterim artdy, ykdysadyýetiň pudaklarynda oňyn önümçilik netijeleri gazanylýar. Hasabat döwründe bölek satuw haryt dolanyşygy 10,4 göterim, daşary söwda dolanyşygy bolsa 3,7 göterim artdy. Şu ýylyň ýanwar — mart aýlarynyň jemleri boýunça Döwlet býujetiniň girdeji böleginiň meýilnamasy 102,3 göterim, çykdaý böleginiň meýilnamasy 97,2 göterim ýerine ýetirildi.

Hasabat döwründe býujetden maliýeleşdirilýän we hojalyk hasaplaşygyndaky döwlet kärhanalarynda zähmet haklary, pensiyalar, döwlet kömek pullary, talyp haklary öz wagtynda maliýeleşdirildi. Maliýeleşdirmegiň ähli çeşmeleriniň hasabyna öleşdirilen düpli maýa goýumlaryň möçberi, geçen ýylyň deňgijli döwri bilen deňşdirilende, 5,3 göterim ýokarlandy. Şeýle hem Oba milli maksatnamasyny durmuşa geçirmegiň çäklerinde ýerine ýetirilýän işler, şol sanda dürli maksatly desgalaryň gurluşygy barada aýdyldy.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ykdysadyýet, maliýe we bank toplumunyň işini yzygiderli kämilleşdirmegiň möhümigine aýtdy. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyz wise-premyere jemi içerki önümiň ösüşini durnukly saklamagy dowam etdirmegi, býujet serişdeleriniň tygşyly we maksatlaýyn peýdalanlymagyna berk gözegçilik etmegi tabşyrdy.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary G.Agajanow, T.Atahallyýew, B.Annamammedow, N.Atagulyýew gözegçilik edýän ugurlarynda ýerine ýetirilýän işler barada hasabat berdiler.

Hormatly Prezidentimiz hasabatlary diňläp, wise-premyerlere anyk tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Seyidowa gözegçilik edýän ulgamynda 2026-njy ýylyň ýanwar — mart aýlarynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myraýyň mekany» ýylynda meýilleşdirilen çäreleri gowy taýýarlyk görmeğiň hem-de olary ýokary derejede geçirmegiň möhümigine ünsi çekdi. Döwlet

Baştutanymyz wise-premyere halkara medeni hyzmatdaşlygy ösdürmek boýunça alnyp barylýan işleri, medeni mirasymyzy öwrenmek, taryhy-medeni ýadygärlikleri dikeltmek işlerini dowam etdirmegi tabşyrdy.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Mammedow gözegçilik edýän ulgamlarynda şu ýylyň ýanwar — mart aýlarynda alnyp barlan işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň bilim, ylym, saglygy goragyň we sport ulgamlarynda netijeli işleri alyp barmagyň, orta hem-de ýokary okuw mekdeplerinde sanly ulgamyň mümkinçiliklerinden giňden peýdalanmagyň, mekdep okuwçylarynyň, talyp-laryň arasynda halkara bäsleşikleri, olimpiadalary geçirmegi dowam etdirmegiň möhümigine ünsi çekdi. Şeýle hem döwlet Baştutanymyz wise-premyere saglygy goragyň ulgamyň işini yzygiderli kämilleşdirmegi, ýaşlaryň sagdyn durmuş kadalaryna eýermegi üçin deňgijli işleri geçirmegi tabşyrdy.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary, daşary işler ministri R.Meredow şu ýylyň ýanwar — mart aýlarynda Daşary işler ministrligi tarapyndan ýerine ýetirilýän işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, Türkmenistanyň ahlumy abadançylyga gönükdirilen daşary syýasaty alyp barýandygyny, ýurdumyzyň dünýäniň ähli döwletleri, halkara guramalar bilen deňhukukly we öзара bähbitli hyzmatdaşlygy yzygiderli ösdürýändigini belledi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Anaýew gözegçilik edýän düzümlerinde 2026-njy ýylyň ýanwar — mart aýlarynda ýerine ýetirilýän işleriň netijeleri barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, wise-premyere deňgijli tabşyryklary berdi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň sanly ulgam arkaly geçirilen mejlisini jemläp, oňa gatnaşanlara berk jan saglyk, maşgala abadançylygyny, berkarar Watanymyzyň gülläp ösmegi ugrunda alyp barýan jogapkärli işlerinde uly üstünlikleri arzuw etdi.

«Mugallymlar gazetini».

Türkmenistanyň Prezidentiniň PERMANY

A.O.ATABAYEWA hakynda

Aknabat Orazmyradowna Atabayewany, başga işe geçmegi sebäpli, Türkmen döwlet ykdysadyýet we dolandyryş institutynyň rektory wezipesinden boşatmaly.

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW.

Aşgabat şäheri, 2026-njy ýylyň 3-nji apreli.

Türkmenistanyň Prezidentiniň PERMANY

B.M.TAŇRYBERDIÝEW hakynda

Başram Mälikberdiyewiç Taňryberdiyewi Türkmen döwlet ykdysadyýet we dolandyryş institutynyň rektory wezipesine belläp, ony Türkmen döwlet maliýe institutynyň rektory wezipesinden boşatmaly.

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW.

Aşgabat şäheri, 2026-njy ýylyň 3-nji apreli.

Türkmenistanyň Prezidentiniň PERMANY

A.Ö.GURBANAZAROW hakynda

Arslan Öwezurdurdyewiç Gurbannazarowy Türkmen döwlet maliýe institutynyň rektory wezipesine bellemeli.

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW.

Aşgabat şäheri, 2026-njy ýylyň 3-nji apreli.

ÝURDUMYZYŇ ASUDALYGY ÜPJÜN EDILÝÄR

1-nji aprelda Türkmenistanyň Prezidenti, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy goşun generaly Serdar Berdimuhamedow Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda harby we hukuk goragyň edaralaryň şu ýylyň üç aýynda alyp baran işleriniň netijelerine seredildi. Şeýle hem Garaşsyz döwletimizde howpsuzlygy, asudalgy üpjün etmäge, harby we hukuk goragyň edaralaryň maddy-enjamaýyn binýadyny berkitmäge, işini has-da kämilleşdirmäge deňgijli meseleleriň birnäçesi ara alnyp maslahatlaşyldy.

Ilki bilen, Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň sekretary, gorumak ministri B.Gündogdyýew çykyş edip, Türkmenistanyň Ýaragly Güýçleriniň ösdürmeğiň maksatnamasynda göz öňünde tutulan wezipeleri üstünlikli ýerine ýetirmek boýunça ýylyň başyndan bäri alnyp barlan

işler barada hasabat berdi. Şunuň bilen birlikde, Watan goragçylarynyň gulluk, ýaşayş-durmuş şertlerini gowulandyrmak, serkerdeleriň hünär derejesini ýokarlandyrmak babatda görülýän çäreler, çagyrys boýunça harby gullugy geçýän harby gullukçylary gullukdan boşatmagyň we harby gulluga nobatdaky çagyrylyşyň barşy barada aýdyldy.

Ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy hasabaty diňläp, döwletimizdiň gorumak ukypyny döwrüň talabyna görä has-da berkitmek maksady bilen, Ýaragly Güýçlerimizi döwrebaplaşdyrmak, onuň maddy-enjamaýyn binýadyny berkitmek boýunça alnyp barylýan işleri dowam etdirmegiň möhümigine belledi. Şeýle-de hormatly Prezidentimiz Döwlet howpsuzlyk geňeşiniň sekretary, gorumak ministrine raýatlary çagyrys boýunça harby gulluga çagyrmak we harby gullukdan boşatmak boýunça işleriň guramaçylykly ýerine ýetirilmegini üpjün etmegi tabşyrdy.

Soňra Baş prokuror B.Muhamedow, içeri işler ministri M.Hydyrow,

Ýokary kazyýetiň başlygy B.Hojamgulyýew, milli howpsuzlyk ministri D.Meredow, Döwlet serhet gullugynyň başlygy I.Illanow, adalat ministri M.Taganow, Döwlet gümrük gullugynyň başlygy M.Hudaykulyýew ýolbaşçylyk edýän düzümleri tarapyndan şu ýylyň ýanwar — mart aýlarynda ýerine ýetirilýän işler barada hasabat berdiler.

Döwlet Baştutanymyz hasabatlary diňläp, ýerine ýetirilmeli möhüm wezipelere ünsi çekdi we deňgijli ýolbaşçylara anyk tabşyryklary berdi.

Soňra Döwlet migrasiýa gullugynyň başlygy A.Sazakow 2026-njy ýylyň ýanwar — mart aýlarynda ýolbaşçylyk edýän düzüminiň ýerine ýetiren işleriniň netijeleri, gullugyň maddy-enjamaýyn binýadyny pugtalandyrmak, gullugy ösdürmeğiň maksatnamasyny üstünlikli ýerine ýetirmek boýunça görülen çäreler barada hasabat berdi.

Ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy hasabaty diňläp, ýurdumyzyza migrasiýa işini kämilleşdirmegiň wajypdygyna ünsi çekdi hem-de migrasiýa kanunçylygynyň berjaý

edilişini yzygiderli gözegçilikde saklamak babatda birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Hormatly Prezidentimiz mejlise gatnaşyjylara ýüzlenip, goranyş häsiýetli Harby doktrinamyznyň talaplaryna laýyklykda, Garaşsyz, hemişelik Bitarap döwletimizdiň howpsuzlygyny we çäk bitewüligini ýokary derejede üpjün etmek, ýurdumyzyň gorumak ukypyny berkitmek, Watan goragçylarynyň, olaryň maşgala agzalarynyň ýaşayş-durmuş şertlerini has-da ýokarlandyrmak boýunça yzygiderli çäreleriň durmuşa geçirilýändigini aýtdy hem-de bu işleriň mundan beýläk-de dowam etdiriljekdigini belledi.

Mejlisiň ahyrynda Türkmenistanyň Prezidenti, ýurdumyzyň Ýaragly Güýçleriniň Belent Serkerdebaşysy goşun generaly Serdar Berdimuhamedow oňa gatnaşanlara berk jan saglyk, halkymyzyň asuda hem-de bagtyýar durmuşda ýaşamagy ugrunda alyp barýan jogapkärli gulluklarynda uly üstünlikleri arzuw etdi.

«Mugallymlar gazetini».

Ruhubelentligiň aýdyň ýoly

SAGDYN DURMUŞ YÖRELGESI ROWAÇLANÝAR

Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynsyz döwründe, ýaz paslynda her ýyl ulu dabara bilen belenliýän Bütindünýä saglyk güni ajaýyp baýramlaryň birine öwürüldi. Hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda Bütindünýä saglyk güni täze mazmunly ýörelgeler bilen rowaçlandyrylýar, jemgyýetimizde sagdyn durmuş ýörelgeleri işjeň ornaşdyrylýar, bedenterbiýe we sport wagyz edilýär. «Garasysz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynda eziz Diýarymyz halkara derejedäki baýramy — Bütindünýä saglyk güni günden belläp geçýär. Bütindünýä saglyk güni ynsan saglygyna, bedenterbiýä we sporta aýratyn ähmiýet berilýän hem-de ynsanperwerligiň belent düpürleri dabaralandyrylýan baýramdyr. Milli senenamamyz girizilen bu baýram jemgyýetimiziň sagdynlygyny, agzybirliğini, jebisligini, ägirt uly döredijilik mümkinçiliklerini özünde jemleýän baýramlaryň biridir.

zýň dabaralanýandygy aýratyn belenlige mynasyppdyr. Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmegiň ygtybarly görkezijisi, özgeriş-öňe-gidişligiň daýanjy hasaplanýan ynsan sagdynlygyny we abadançylygyny üpjün etmek ugurunda ýurdumyzyň Birleşen Milletler Guramasynyň ýöriteleşdirilen düzümleri, Bütindünýä Saglygy Goraýsyz Guramasy bilen üstünliklere ilerleýän beýik işleri Türkmenistanyň halkara giňişligindäki at-abraýyny has-da belende göterýär.

Her ýylyň 7-nji aprelinde giňden belenliýän Bütindünýä saglyk gününe bagyşlanyp guralýan çäreleriň many-mazmuny has-da baýlaşdyrylýar. Ynsan saglygyna dünýä jemgyýetçiliginde möhüm ähmiýet berilýändigini dabaralandyrylan, ahlumy parahatçylygy pugtalandyrylan we halklary jebisleşdirýän, dostlugy we ynsanperwerligi wagyz edýän, sporta we sagdynlyga ugrukdyrylan şanly sene ýurdumyzyň ahlialik ruhubelentligi, ylham joşgunlygy bilen garşylanýar. Bütindünýä saglyk güni mynasybetli giňden ýaýbaňlandyrylýan dabaralaryň çäklerinde guralýan medeni-köpçülikleýin çärelerde, şol sanda welosipedli ýörişlerde ynsan saglygyny goramak babatda ýurdumyza amala aşyrylan depginli işleriň waspy belentden ýetirilýär.

Bütindünýä saglyk güni mynasybetli köpçülikleýin welosipedli ýörişler, dürli bedenterbiýe-sagaldyş we sport çäreleri, ýaş türgenleriň görkezme çykyşlary paýtagtymyz Asgabatda, Arkadag şäherinde, ýurdumyzyň ähli sebitlerinde ýaýbaňlandyrylýar. Bu çäreler türkmenistanlylaryň sagdyn durmuş kadalaryna, parahatçylygyny we sagdynlygyny aýrılmaz bölegi bolan halkara sport we ekologiýa hereketiniň ýörelgelerine ygarylýdygyny, halkymyzyň agzybirliğini we jebisligini ýene bir gezek bütün dünýä äşgär edýär.

Hormatly Prezidentimiziň şahsy göräldesi we oňyn başlangyçlary esasynda ýurdumyzyň ähli ilaty, aýratyn-da, ýaşlar sportuň dürli görnüşleri bilen işjeň meşgullanýarlar. Ýurdumyzyň köpçülikleýin bedenterbiýe-sagaldyş hereketiniň höweslendirilmegini bilen bir hatarda, ýokary netijeli sportuň ösdürilmegini, dünýä derejeli türgenleriň we tällimçileriň, beýleki ugurda hünärmenleriň taýýarlanmagyna, şeýle hem bu ugurda netijeli halkara hyzmatdaşlygynyň ösdürilmegini yzygiderli üns berilýär.

Häzirki döwürde türkmen türgenleri abraýly halkara ýaryşlara yzygiderli gat-

naşyp, öz ussatlyklaryny görkezýärler we baýrakly orunlary eýeläp, dürli derejeli medallara mynasypp bolýarlar. Munuň özi hormatly Prezidentimiziň Garaşsyz, hemişelik Bitarap Watanymyz sagdynlygyny we ruhubelentligini ýurduna öwürmek ugurunda edýän ýadawsyz tagallasynyň we oňyn başlangyçlarynyň aýdyň netijesidir. Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynsyz döwründe Bütindünýä saglyk güni mynasybetli hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda köpçülikleýin bedenterbiýe-sport we sagdyn durmuş-medeni çäreleriniň geçirilmegi jemgyýetimizde sagdyn durmuş ýörelgeleriniň işjeň ornaşdyrylmagyna, bedenterbiýäniň we sportuň wagyz edilmegini, ösdürilmegini, saglygy goraýsyz we sport babatda halkara hyzmatdaşlygyny pugtalandyrmagyna gönükdirilendir. Bu çäreler döwrebap mazmunly ýörelgeler bilen rowaçlandyrylyp, sagdyn durmuş ýörelgelerini berkarar etmek bilen baglanyşyklydyr. Sagdyn durmuş halkymyzyň saglygyny berkitmäge, gujurly, berk bedenli hem-de ruhubelent ýaşlary terbiýelemäge gönükdirilen möhüm ugurdyr.

Güljan BEKIÝEWA,
Türkmenistanyň Saglygy goraýsyz we derman senagaty ministrliginiň Saglygy goraýsyz habarlar merkeziniň redaktory.

Häzirki ajaýyp döwrümizde hormatly Prezidentimiziň tagallalary netijesinde beýik işler durmuşa geçirilýär. Ýurdumyzyň raýatlaryň bagtyýar durmuşa ýaşamagy, döredijilikli zähmet çekmegi, döwrebap mümkinçiliklerden peýdalanmagy üçin ähli mümkinçilikler döredilýär. Esasan hem, ýaş nesilleriň bilim öwrenmegi, kämillik ýolundan ynamly öňe gitmegi üçin mümkinçilikler döredilýär. Şunda bilim ulgamynyň ösdürilýändigini, sagdyn durmuş ýörelgesiniň rowaçlanýandygyny hem bellemek gerek. Munuň özi jemgyýetimiziň sagdynlygynyň, ýurdumyzyň ösüşiniň aýdyň beýanydyr.

Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary netijesinde sagdyn durmuş ýörelgeleri ösdürilýär, ýaşlaryň sport bilen meşgullanmagyna giň mümkinçilikler döredilýär. Asylylyk döredilýän ýaşlaryň sportuň durnukly ösdürilýän ugurlarynyň biri hökmünde dünýä tanaýdyr. Hormatly Prezidentimiz tarapyndan ýurdumyzyň bedenterbiýäniň we sportuň ösdürilmegi babatda uly işler amala aşyrylýar. Welosiped sporty, futbol, suwda ýüzmek, görüş we sportuň beýleki görnüşleri bilen meşgullanýanlaryň sany gün-günden artýar. Durmuşyň möhüm düzüm bölegi

kygy, ýaglyga towusmak, türkmen milli göreşi, at üstündäki oýunlar toýlarymyzyň bezegidir. Bularyň ählisi sagdyn durmuşyň, adam saglygyny berkitmegiň asylyly ýörelgeleridir. Nusgawy edebiyatymyza: «Jan saglygyň bolmaz hiç deňi-taýy» diýlen meşhur setir bar. Saglyga, sagdyn durmuş ýörelgelerine oňyn garaşsyz emele getirmäge gönükdirilen mysallary türkmen halk döredijiliginiň islendik eserinde görmek bolýar. Bu asylyly ýörelgeler häzirki döwrümizde hem üstünlikli dowam edýär. Bu günki dünýä ýaşlaryň arasynda dürli sport çäreleri, bäsleşikler geçirilýär. Bizniň ýaşlarymyz sagdyn durmuş ýörelgesine eýe bolýan şeýle çäreler işjeň gatnaşýarlar.

Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň taýsyz tagallalary netijesinde durmuşa geçirilýän beýik işler bu gün Watanymyz sportuň durnukly ösdürilýän ugurlarynyň biri hökmünde dünýä tanaýdyr. Hormatly Prezidentimiz tarapyndan ýurdumyzyň bedenterbiýäniň we sportuň ösdürilmegi babatda uly işler amala aşyrylýar. Welosiped sporty, futbol, suwda ýüzmek, görüş we sportuň beýleki görnüşleri bilen meşgullanýanlaryň sany gün-günden artýar. Durmuşyň möhüm düzüm bölegi

bolan sportda döwlet syýasatynyň baş maksady sagdyn we ruhubelent ýaşlary terbiýelemekden ybaratdyr. Sporty ösdürmek, sagdyn jemgyýeti goldamak hormatly Prezidentimiziň parasatly syýasatynyň esasy ugurlarynyň biri bolup durýar. Ýurdumyzyň sporty dünýä derejesine çykarmakda alnyp barylýan düýpli işler belenlige mynasyppdyr. Üstünlikli amala aşyrylýan «Saglyk» Döwlet maksatnamasy milletimiziň sagdynlygyny gazanmakda, keselleriň önüni almakda uly ähmiýete eýedir. Sagdyn durmuş ýörelgesini ýaýbaňlandyrmak saglygy goramakdyr. Hereket saglygyň, owadanylygynyň hem-de şahdakylygynyň çeşmesidir. Sagdyn jemgyýeti emele getirýän ylymy-bilimli, ýokary hünärlil sagdyn nesiller Watanymyzyň gelejigidir.

Sport çäreleri jemgyýetimizi jebisleşdirýän ugurlaryň biridir. Bedenterbiýe we sport bilen meşgullanmak geljekki ösüşlere ruhlandyryýar, adamynyň sagdyn durmuşyny üpjün edýär. Hut şu nukdaýnazardan, bedenterbiýe we sport bilen baglanyşykly çäreler, ýaryşlar orta we ýokary okuw mekdeplerinde hem geçirilip durýar. Munuň özi ýaşlaryň sport bilen meşgullanmagyna, ussat türgenler bolup ýetmegine ýardam berýär. Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynsyz döwründe belent ögertmeleri amala aşyrmagyň çäklerinde köpçülikleýin bedenterbiýe-sagaldyş hereketini, sporty has-da ösdürmekde uly ösüşler gazanylýar.

Häzirki döwürde sagdyn durmuş ýörelgesini ösdürmek üstünlikli amala aşyrylýar. Bedenterbiýe we sport bilen meşgullanýan ýaşlarymyz sagdynlygynyň ýörelgesine eýermek bilen kämilleşip ýolundan ynamly öňe barýarlar. Sport ýaryşlarynda türgenlerimiziň gazanan üstünlikleri ata Watanymyzyň abraýyna abraý goşýar.

Döwletgeldi ÇARWÄYEW,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutunyň prorektory.

SANLY ULGAM ARKALY OKUWLARY GURAMAK

Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynsyz döwründe Gahryman Arkadagymyzyň we Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary netijesinde halk hojalygynyň dürli ugurlarynda, şol sanda ýurdumyzyň agrosenagat toplumunda hem düýpli özgertmeler amala aşyrylyp, zähmet üstünlikleri gazanylýar. Häzirki döwürde dilynýän gazanlanýaryň önümçilige giňden ornaşdyrylmagy netijesinde bu arabaglanyşygyň ýola goýulmagy bilen oba hojalyk pudagynyň binýady has-da berkidildi. Bu bolsa gazanylýan ösüşleri pugtalandyrmakda möhüm ähmiýete eýedir.

STEM usulyýetiniň mümkinçiliklerinden peýdalanmak arkaly talyplar aýratynlykda ýa-da toparlaýyn ýumuşlary yerine ýetirmäge, hünär uguruna degişli bolan tehnologiýalardan ýokary derejede baş alyp çykmağa, tebigy hadysalara matematikanyň we fizikanyň çemeleşmeleriniň esasynda seljermeleri geçirmek boýunça ukypbaşarnyklaryny ýokarlandyrmaga, ylmy-barlag, döredijilik-taslama işlerini kämilleşdirmäge mümkinçilik alýarlar.

S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetinde okatmagyň netijeli usullaryna ähmiýet berlip, talyp ýaşlara STEM usulyýeti boýunça oba hojalygynyň dürli ugurlaryndan nazary bilim bermek we ylmy-barlag işlerini yerine ýetirmek esasynda netijeli işler alnyp barylýar. Talyp ýaşlara okuw dersleriniň has-da çuňlaşdyrylyp öwredilmeginde sanly ulgamyň mümkinçiliklerinden peýdalanmak boýunça durmuşa geçirilýän işleriň hatarynda STEM usulyýetini ulanmak ähmiýetlidir.

STEM usulyýetiniň mümkinçiliklerinden peýdalanmak arkaly talyplar aýratynlykda ýa-da toparlaýyn ýumuşlary yerine ýetirmäge, hünär uguruna degişli bolan tehnologiýalardan ýokary derejede baş alyp çykmağa, tebigy hadysalara matematikanyň we fizikanyň çemeleşmeleriniň esasynda seljermeleri geçirmek boýunça ukypbaşarnyklaryny ýokarlandyrmaga, ylmy-barlag, döredijilik-taslama işlerini kämilleşdirmäge mümkinçilik alýarlar.

ÜSTÜNLIGIŇ AÝDYŇ BEÝANY

Türkmen halkynyň asylyly ýörelgelerine laýyklykda, toýlara taýýarlyklyk barmak, baýramlary uludan bellemek bagtyýarlykdyr. Hut şeýle asylyly ýörelgä esaslanyp, şu ýylda belenliýän şanly sene uly ruhubelentlik bilen barýarys. Çünki döwlet Garaşsyzlygymyzyň şanly 35 ýyllyk taryhy senesini mynasypp zähmet sowgatly bilen şöhratlandyrmak hovesi ýurdumyzyda islendik ugurda we islendik kärede zähmet çekýän watandaşlarymyzyň baş maksadyna hem-de köňül küýsegine öwürüldi. Bu bilim işgärleri, mugallymlar babatda hem hut şeýledir. Bir söz bilen aýdylsanda, şu günler ýurdumyzyda emele gelen ýokary ruhubelentlik ähli

ildeşlerimiziň ruhuna ruh goşup, olary rowaçlyklaryň belent sepgitlerine galkyndyryýar. Ylym-bilimde hem kämil hünärmenleri taýýarlamak, bilen beýik ösüşlerimize goşant goşýan mugallymlar üstünlikli zähmet çekýärler. Bu bolsa her bir ugruň ösüşlere beslenýändigini aýdyň beýan edýär.

Pähimdar ata-babalarymyzyň arzuwларыnyň hasyl bolan ajaýyp döwründe köpasyrlyk milli we ruhy gymmatlyklarymyz, şeýle hem arzlyly ynsanperwer düpürleriňizi ýörelge edinýäris. Gahryman Arkadagymyzyň nygtaýsyz ýaly, Watanymyzyň Garaşsyzlygynyň mizemezligi döwletniň hem halkyň jebisliginde jemlenýär. Türkmenistan

ny, Gyzyrlarbat etrabynda köpugurly elektrik stansiýasyny, Türkmenbaşy etrabyňyň Guwlymyaýak şäherçesinde ýaşaýsyz jaýlar we binalar toplumyny ulanmaga bereris. Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutunyň, Seyitnazar Seydi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutunyň täze binalar toplumlary hem dabaraly açylar. Şu parasatly sözlerden hem görşümiz ýaly, «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylymyz uly üstünliklere beslenýär. Şeýle belent üstünlikleriň hatarynda ylym-bilimiň ösüşlerini hem görmek buýsandyryjdyr.

Roza AGAHANOWA,
Türkmenistanyň Döwlet çeperçilik akademiasynyň uly mugallymy.

Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynsyz döwri agybir halkymyzy il-ýurt bähbitli, umumadamzat ähmiýetli beýik maksat-tutumlarynyň, ýagşy arzuwlarynyň üstünlikli amala aşyrylýan ajaýyp zamanasydyr. Häzirki ajaýyp döwürde türkmen halkynyň Milli Lideri Gahryman Arkadagymyzyň saýasynda, hormatly Prezidentimiz Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynda milli bähbitlerimizi, dost-doganlyk, hoşniýetli hyzmatdaşlyk ýörelgelerimizi näý-başa orunda goýup, eziz Diýarymyz ähli ugurlarda gülläp ösýän ýurda öwürmek asylyly maksat bolup durýar. Şonuň üçin hem ýurdumyzyň bagtyýar raýatlary bu babatda giň gerimli özgertmeleriň rowaçlyklara beslenmeginde döredijilikli zähmetiň nusgasyňy görkezýärler.

BEÝIK MAKSATLAR — BAGTYÝAR DURMUŞYMYZYŇ BEZEGI

Şanly Garaşsyzlygymyzyň 35 ýyllyk taryhy senesine beslenýän «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynyň beýik tutumlary, röwşen gelejigimize gönükdirilen iri möçberli taslamalary muny aýdyň görkezýär. Dünýä jemgyýetçiliginiň uly gyzyklanmalary hem-de goldawlyly bilen gurşalan şeýle döwletli tutumlary ýurdumyzyň bedew batly okgunly ösüşleriniň, ynsanperwer syýasatynyň hemişe rowaçlyklara beslenýändiginiň buýsançly beýanydyr.

Ýylyň çuň mazmunly şygary türkmen halkynyň ýurdumyzyda gazanylýan taryhy üstünliklere, ýetilýän belent sepgitlere bolan milli buýsanjyny, şeýle köpugurly özgertmeleriň dowamat-dowam bolmagy babatdaky näýbaşy arzuwuny aýdyň şöhlelendirýär. Sebäbi halkymyz hemişe-de ýagşy umyt-arzuwларыny, maksat-tutumларыny, amala aşyrylan beýik işleriniň eziz görýän gymmatlyklary bilen deňäp, şonuň üstü bilen beýan edipdir. Ýurdumyzyň beýik Garaşsyzlygymyza, hemişelik Bitaraplygymyza daýanyan köptaraply üstünlikleriniň bedew badyna deňelmegi muňa anyk subutnamadyr.

«Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradnyň mekany» ýylynyň ilkinji aýynda Monte-Karlo şäherinde geçirilen halkara sirk sungaty festivalynda sirk sungatyna goşan uly goşandy üçin «Galkynsyz» milli at üstündäki oýunlar toparyna Bütindünýä sirk federasiýasynyň we Ýewropa Sirk assosiasiasynyň halkara şahadatnamalarynyň gowşurylmagy hem diňe bir ýylyň taryhy wakasy bolmak bilen çäklenmän, eýsem, türkmen halkynyň ýagşy arzuwlarynyň dabaralanmagyna öwürüldi. Şeýle hem Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň

Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň Hytaý Halk Respublikasyna dostluk saparynyň çäklerinde «Equuleus» halkara atçylyk toplumuna baryp görmegi, Türkmenistanyň Prezidentiniň adyndan HHR-iň Başlygy Si Szpiline Gadyrly atly ajaýyp ahalteke atyny sowgat hökmünde gowşurmagy dünýäde hoşniýetli gatnaşyklarymyzyň rowaçlyklara beslenýändiginiň güwäsidir. Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň taýsyz tagallalary bilen ynsanperwer ýörelgelere esaslanýan beýik maksat-tutumlar bolsa elmydama bagtyýar durmuşymyzyň bezegidir.

Täze taryhy eýýamda ýurdumyzy ýokary derejede ösen, ykdysady taýdan kuwwatly, syýasy taýdan durnukly, raýat jemgyýetli döwlet hökmünde gazanan halkara abraý-mertebesini has-da belende götermek babatda amala aşyrylyp giň gerimli özgertmeler mynasypp goşant goşmagy Türkmenistanyň Demokratik partiýasy hem hemişe baş maksat edinýär. Şeýle asylyly maksatdan gelip çykan wezipelere berk eýerýän partiýanyň Balkan welaýat komiteti hem ýurdumyzyda alnyp barylýan düýpli özgertmeleriň, ýubileý ýylynyň şygarynyň hem-de taryhy tutumlarynyň çuňňur many-mazmununy, dünýä ähmiýetini aýdyp görkezmede zerur tagallalary edýär. Şu maksat bilen sebitiň ilatynyň arasynda dowamly geçirýän syýasy-düşündiriş, wagyz-nesihat çärelerimiziň täsirli, netijeli bolmagyna aýratyn ähmiýet berýäris.

Guwanç ÇENDIROW,
Türkmenistanyň Demokratik partiýasynyň Balkan welaýat komitetiniň başlygy, Mejlisiň deputaty.

BILIM IŞGÄRLERINIŇ

iş tejribesinden

Sapaklary täsirli guramak

Mekdepde 4-njy synplarda aýdym-saz sapaklaryny täsirli guramakda dürli usullardan peýdalanýars. «Aýdymlar» diýen tema boýunça okuwçylara giňişleýin düşünje berýäris. Aýdym-sazyň durmuşyňyň aýrylmaz böllegidigine okuwçylaryň ünsüni çekýäris. Aýdym hemme ýerde — radioda we telewizorda, teatrdan we konsert zallarynda, mekdeplerde ýaňlanyp durýar. Adamlaryň durmuşynyň köp wakalary aýdym bilen baglanyşyklydyr. Ynha, mylaýym hüwdi bilen kiçik çäpürler uka batýarlar, okuwçylar aýdym bilen Watanymyzyň ähli baýramçylyklaryny garşylaýarlar.

Sapakda goşgynyň sözləri we heň goşulyşyp, aýdymy emele getirýändigine okuwçylaryň ünsüni çekýäris. Goşguda beýan edilenleri heň has hem baýlaşdyrýar, ösdürýär we durmuş gözelligini owazlar bilen suratlandyryr. Aýdymda bir heň bolup, ol sygryň dürli bentleri bilen birnäçe gezek gaýtalanýar. Käbir aýdymlarda her bentden soň, sözləri ýütgewsiz gaýtalamaly ýaňlanýar. Aýdymlara dutar, gyjak, tüdük ýaly saz gurallary ýa-da orkestr bilen sazandaryk edilýändigini düşündirýäris. Ýöne aýdymlyryň hiçbir sazandasy aýdylanlarynyň hem bardygyny okuwçylara aýdýars, ýagny muňa birnäçe mysallary getirýäris (hüwdüler, läleler). Eger hor eseri hiç bir saz guralsyz ýerine ýetirilýän bolsa, oňa akopella eseri diýilýändigini aýdyp, muňa degişli multimedia tagtasynda mysala ýüzlänýäris.

Aýna HOJADURDYÝEWA,
Mary şäherindäki 30-njy orta mekdebiň mugallymy.

Okatmagyň döwrebap usuly

Guraýan her bir sapagymy innowasion tehnologiýalaryň kömeginden giňden peýdalanyp, geçilýän täze temany okuwçylaryň oňat öleşdirmelerinde döwrebap we işjeň usullardan peýdalanmak ýaş nesliň akyl ýetiriji işjeňligini artdyrýar.

9-njy synplarda edebiyatdan türkmen halk döredijilik eserleriniň bir görnüşi bolan nakyllar öwredilende, watançylyk, il-gün, ata-ene, dostluk, agzybirlig, zähmetsöýerlik, ahlak, adamkärçilik mertebesi, öwüt-nesihat, ylym-bilim hakyndaky dürli temalardan nakyllaryň bardygyny prezentasiýanyň üsti bilen, okatmagyň dürli usullaryndan peýdalanyp, giňişleýin maglumatlar bilen okuwçylary tanyşdyrýars. Sapagyň dowamynda «Paýhas çeşmesi» atly kitapdan nakyllary ýatdan aýtmak, şeýle-de başy başlanan nakylly ýazyňy dowam etdirmegi guraýars. Bu usul okuwçylaryň dil baýlygyny, ýatkeşligini, sözleşme medeniýetini ösdürmekde has ähmiýetlidir. Sapakda öwrenilen täze nakyllaryň many-syňy düşündirmekte okuwçylar bilen özara pikir alyşmak, sorag-jogap görnüşi hem netijeli usullaryň biridir.

Türkmen halk döredijiliginiň watançylyk, il-gün, at-ene, dostluk, agzybirlig, zähmetsöýerlik, ahlak, adamkärçilik mertebesi, öwüt-nesihat, ylym-bilim hakyndaky nakyllary ýatdan öwrenip gelmeklerini tabşyryp, sapagymyzy jemleýäris.

Gülaram HEZZIÝEWA,
Türkmenistanyň Goranmak ministrliginiň
Berdimuhamet Annaýew adyndaky 1-nji
Ýöriteleşdirilen harby mekdebiň mugallymy.

YLYM-BILIM BABATDA HYZMATDAŞLYK

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Gahryman Arkadagymyzyň ýola goýan asyly başlangyçlaryny mynasyp dowam edýän Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda giň gerimli bilim özgertmeleri durmuşa geçirilýär. Ýurdumyzyň geljegi bolan ýaşlaryň döwrebap bilim almaklary üçin häzirkizaman sanly serişdeleri, programma üpjünçilikleri bilen üpjün edilen bilim edaralary yzygiderli gurlup ulanmaga berilýär.

Häzirkizaman wagtda Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetinde daşary ýurtlaryň öňdebaryjy ugurdaş ýokary okuw mekdepleri, daşary ýurt kompaniýalary we halkara guramalar bilen tejribe alyşmak, dünýä standartlaryna laýyk gelýän ýokary derejeli hünärmenleri taýýarlamagyň häzirkizaman usullaryny ornaşdyrmak boýunça ikitaraplaýyn gatnaşyklary ýola goýmak babatda yzygiderli işler alnyp barylýar. Ýakynyda uniwersitetde Belarus tarapyňyň sanly ulgam arkaly geçiren «Maglumat we aragatnaşyk tehnologiýalary: gazanylan üstünlikler, meseleler, innowasiýalar (IKT-2026)» atly IV Halkara ylym-amaly maslahatynyň birinji we üçünji bölümleriniň işleri geçirildi. Halkara

ylmy-amaly maslahata ýurdumyzyň we daşary ýurtlaryň ýokary okuw mekdepleriniň professor-mugallymlary, ylym işgärleri, talyplary, daşary ýurt kompaniýalarynyň hünärmenleri gatnaşdylar. Halkara derejesindeki bu maslahatyň esasy maksady sanly innowasiýalaryň ösüş ugurlaryny ara alyp maslahatlaşmaktan, häzirkizaman tehnologiýalarynyň ylym-bilim ulgamynda ornaşdyrmagyň mümkinçiliklerini seljermekden we sanlylaşdyrma boýunça halkara hyzmatdaşlygyny ösdürmekden ybaratdyr. Halkara ylym-amaly maslahatyň açylyş dabarasyna çykyş edenler ýaş nesliň sanly ulgamyň we ýokary tehnologiýalaryň döredýän mümkinçiliklerinden mynasyp baş çykarmaklary üçin giň gerimli bilim özgertmeleriniň durmuşa geçi-

riliýändigini bellediler. Ýurdumyzyň geljegi bolan ýaşlaryň döwrebap bilim almaklary üçin häzirkizaman multimedia enjamlary bilen üpjün edilen bilim edaralary yzygiderli gurlup ulanmaga berilýär.

Horatly Prezidentimiziň baştutanlygynda ýurdumyzyda sanly we innowasion tehnologiýalar, telekommunikasiýalar ýaly çalt depginde ösýän ugurlara ýöriteleşen bilim edaralary döredildi. Ykdysadyýetiň ösüş ugrunyň özgerýän şertlerinde ýurdumyzyň ýokary okuw mekdeplerinde täze hünär ugurlary yzygiderli açylýar. Olarda bilim alyan ýaşlar innowasiýa we tehnologiýa babatda özläriniň oýlap tapşyklaryny, programma üpjünçiliklerini hödürlep bilýän ýaş hünärmenler bolup ýetişýärler.

Maslahatda iki döwletiň bilim edaralarynyň sanly tehnologiýalara geçmek boýunça durmuşa geçirýän ulgamlaryň işleri, bilim ulgamyň barha artýan sanly ösüşiniň depginleri hem-de bu ugurda alnyp barylýan halkara hyzmatdaşlygynyň ähmiýeti belellenip geçildi. Maslahata gatnaşan daşary ýurtlaryň wekilleriniň çykyşlarynda bilim ulgamynda,

täze tehnologiýalary oýlap tapmak işinde bilim edaralary bilen hyzmatdaşlygy ösdürmäge bolan taýýarlyk beýan edildi. Şeýle hem bilim ulgamyň innowasiýa ýoly bilen ösdürmekde hünärmenler babatda ägirt uly mümkinçilikleriň bardygyny belellenip geçildi.

Döwletgeldi TEJENOW,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky
Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň
uly mugallymy.

OKUW-TERBIYEÇILIK IŞLERI KÄMILLEŞDIRILÝÄR

Ýurdumyzyň bilim ulgamynda okuw-terbiyeçilik işleriniň alnyp barylýşynyň häzirkizaman tapgyrynda geljekki ösüşlere işjeň goşulmaga, Watanyň bähbidini ileri tutmaga taýýar nesli ýetirdirmek işine aýratyn üns berilýär. Şol sanda bilimli-terbiýeli, bilim almaga höwesli, halkara derejede bäsdeşlige ukyply, ahlak taýdan arassa, hemmetaraplaýyn sazlaşykly ösen, kämil şahsýeti kemala getirmek işi mekdebe çenli çagalarda edaralaryndan başlanýar.

Aşgabat şäheriň Baş bilim müdirliğine degişli bolan mekdebe çenli çagalarda edaralarynda ýyl boýunça möwsümleýin iş meýilnamalary taýýarlanýar. Körpe nesle bilim-terbiýe, sowat öwretmek meselesinde dünýäniň öňdebaryjy tejribelerini esasynda çemeleşmegi ýola goýulýar. Bu babatda «Türkmenistanda umumybilim maksatnamalary boýunça okatmagyň usulyýetini kämilleşdirmegiň 2028-nji ýyla çenli Konsepsiýasy» esasynda öňde durýan wezipeler bilim işgärlerini has hem borçlandyrýar. Konsepsiýanyň maksadyna we wezipelerine laýyklykda, 2028-nji ýyla çenli döwürüň dowamynda umumybilim maksatnamalary boýunça bilimiň ähli derejelerinde okatmagyň usulyýetini kämilleş-

dirmek maksat edinilýär. Mekdebe çenli bilim maksatnamasy boýun-

ça çagalaryň umumy hereketiniň, duýgularynyň, medeni we arassaçylyk endikleriniň sazlaşykly ösüşi gazanmak esasy zerurlyklaryň biridir. Mekdebe çenli çagalarda edaralaryndaky bilimiň mazmun-meselesinde dünýäniň öňdebaryjy tejribeleriniň döwlet bilim standartlarynyň bildirýän talaplarynyň gazanylmagy üçin edýän bilim maksatnamalary işimiziň ýene-de bir esasy düzüm bölegi bolup durýar.

Okuw-terbiyeçilik işlerinde ýokary netijeleri gazanmak üçin okuw maksatnamasyndaky temalary çagalara nähili öwretmelidigi, has netijeli bolan haýsy usullaryň we tärleriň ulanylmalydygy baradaky wezipeleriň işimiziň nazaryýetinde we amalyýetinde esasy orunda

durýar. Körpe nesilleriň bilim we terbiýesi bilen bagly alyp barylýan işlerimizi kämilleşdirmek maksady bilen, terbiyeçiler bilen usuly-amaly we hünär kämilleşdiriji okuwlary, wagyz-nesihat duşuşyklary geçi-

rilýär. Halypa terbiyeçileriň, öňdebaryjy bilim işgärleriniň iş usullary öwrenilýär. Şeýle hem şäheriň çägindeki mekdebe çenli çagalarda edaralarynda terbiýelenýän çagalaryň arasynda zehin bäsleşikleri, sport ýaryşlary guralýar. Aýdym-sazly döredijilik çykyşlary hem guramaçylykly geçirilýär.

Maýagözel SAZAKOWA,
Aşgabat şäheriň Baş bilim müdirliğiniň mekdebe çenli bilim, terbiýe we mekdepeden daşary edaralar bölüminiň müdiri.

MILLI BUÝSANJYMYZYŇ NUSGASY

Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň gazanan üstünlikleriniň dowamat-dowam boljak şu ýylynda halkymyz rowşen geljege, belent maksatlara tarap ynamly gadam urýar. Halkymyz şu ýyl «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myrdany mekany» diýen sygar astynda täze zähmet üstünliklerini, ösüşlerini, döwletimiziň dünýä derejesindäki abraýyny pugtalandyrmakda uly öňegidijilikleri gazanmagy maksat edinýär.

Magtymguly Pyragy bedew atly dogrusynda: «Atda aýak bolsa öze syn bolmaz» diýýär. Bu ýöne ýere däl. Bedew atlaryň esasy gymmatlygy, tapawutly aýratynlygy olaryň aýagy bilen gylgyndadyr. Halkymyza «Bedew at menzil keser», «Çyn bedewler meýdanynda bellidir», «Gawun gabygyndan tanalar, bedew — söbüginden», «Taý ata ýetirer, at — myrada» diýilýär. Bu parasatly sözler Gahryman Arkadagymyzyň tagallasy bilen çap edilen «Paýhas çeşmesi» atly ajaýyp kitapda-da öz beýanyny tapandyr. Halk paýhasynda şeýle jümleleriň bedewler bilen baglanyşdyrylyp döredilmegi olara bolan sarpanyň has irki döwürlerden gözbaş alyp gaýdyndygynyň aýdyň subutnamasydyr.

Hawa, bedewlerimiz halkymyzyň ruhy ganatydyr, toý-baýramlarymyzyň ýaragasydyr, gözelligiň nusgasydyr, döwletligiň nyşanydyr. Olaryň ýelden ýyndamlygy bolsa oňe tarap okgunly hereketlerimiziň alamatydyr. Şonuň üçin öňki döwürde toý-baýram günlerinde türkmen ýigitleri öz bedewini alagaýşdyr göwüsbent, zerden tikilen toý köýnekçesidir tylla gaşly eýer bilen altyn-kümüş saý-seplere bezäp, seýil-seýran edipdirler. Olar çapuwlara, at üstündäki oýunlara gatnaşyp, öz ussatlygyny we erjelligini görkezipdirler.

Kuwat Sabyrow,
Türkmenistanyň Prezidentiniň ýanyndaky
Döwlet gullugy akademiýasynyň diňleýjisi.

Usulyýet — sapagyň esasy

OKUWÇYLARYŇ LABYZLY OKAÝYŞ ENDIKLERINI ÖSDÜRMEK

Orta mekdeplerde edebiyat sapaklaryny täsirli guramakda birnäçe işjeň usullary ulanýars. Okuwçylarda sapaga işjeň gatnaşmak, derse gyzylanma döretmek mugallymyň sapagy gurap bilmek ukubyna bagly bolýar. Şonuň üçin sapagyň netijeliligini, okuwçylaryň türkmen edebiyatyny, halk döredijilik eserlerini öwrenmäge bolan höwesini ýokarlandyrmak maksady bilen, sapakda öleşdirilýän tema degişli täze maglumatlardan, okuw-görkezme esbaplardan we tehniki serişdelerden ýerlikli peýdalanýars. Gahryman Arkadagymyzyň «Hakyda göwheri» atly kitaby ýaşlary milli ruhda terbiýelemekde aýratyn ähmiýete eýedir. Ata-babalarymyzyň paýhasy bilen durmuşyň edep kadalaryna öwürülen halk nakyllaryny özünde jemleýän «Paýhas çeşmesi» atly kitap geçmişiň hakydasyny, durmuş tejribesini özüne siňdirip, pikir çugdamlygy, many gozazylygy, durmuşylygy bilen aýratyn tapawutlanýar. Sapakda bu nusgalyk kitaplar hakynda beýan edýäris we okuwçylara öýde özbaşdak okamaklaryny tabşyryrs. Şeýlelikde, olarda çeper edebiyata gyzylanma hem-de özbaşdak kitap okamak endigi döreyär.

5 — 6-njy synplarda edebiyat sapaklarynda okuwçylaryň labyzly okaýyş endikleri ösdürilýär. Şunda çeper we okuw kitaplary bilen birlikde, Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň nusgalyk kitaplary biz — mugallymlara örän ähmiýetli gollanma bolýar. Bu kitaplary sapakda okuwçylar labyzly okap berýärler. Okan bölükleriniň many-syňy dilden düşündirmek arkaly öz pikirlerini beýan edýärler. Şeýlelikde, okuwçylaryň labyzly okaýyş, özbaşdak pikirlemek hem-de sözleşme endikleri kemala gelýär. Okuwçylaryň dil baýlygyny ösdürmekde, labyzly okaýyş endiklerini kämilleşdirmekte sygryýetiň we kyssa eserleriniň hersiniň aýratynlygy hakynda okuwçylara giňişleýin düşündirip, sapakda labyzly goşgy okamak boýunça bäsleşik guraýars. Goşgy okalanda, hoş owazlylyga, sözleriň dogry aýdylyşyna,

säginmäniň dogry berlişine üns berýäris. Goşgyny çeper dilde labyzly okan okuwçylary höweslendirýäris. Şeýle-de edebiyat derisi boýunça labyzly okan sapaklarynda okuwçylar özbaşdak okan eserlerini gürrüň berýärler, ýat tutan goşgularyny aýdýarlar. Bu bolsa

okuwçylaryň ýatkeşligini berkidýär, söz baýlygyny artdyrýar. Okuwçylaryň türkmen edebi dilinde medeniýetli we dogry sözleşme guranmakda, söz baýlygyny ösdürmekde edebiyat sapaklaryny işjeň usulda guramagyň ähmiýeti örän uludyr.

Ýazbib MAMEDOWA,
Daşoguz şäherindäki daşary ýurt dillerine
ýöriteleşdirilen 25-nji orta mekdebiň
mugallymy.

KÖRPELERIŇ ÖSÜŞINDE OYUNLARYŇ ÄHMIÝETI

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe ýurdumyzyda berk bedenli, sagdyn ruhly, töwerekliýin pikirlenip bilýän, giň gözýetimli, kämil nesli terbiýeläp ýetirdirmek wezipesine aýratyn ähmiýet berilýär. Mekdebe çenli çagalarda edaralarynda terbiýelenýän körpe nesliň döwrebap bilim we terbiýe almagy üçin häzirkizaman tehnologiýalaryndan, okatmagyň işjeň usullaryndan, öňdebaryjy iş tejribelerinden peýdalanýar. Ýurdumyzyň mekdebe çenli çagalarda edaralarynda hemmetaraplaýyn sazlaşykly ösen şahsýetleri kemala getirmekte okuw maksatnamasy esasynda işjeň usullardan peýdalanyp, sapaklar guralýar. Körpeleri beden, aň hem-de düşünje taýdan ösdür-

mekde bilim we terbiýe beriji oýunlar uly ähmiýete eýedir. Olardan «Ýerini tap!», «Sesinden tana!», «Näme ýetenok?» ýaly oýunlara çagalara işjeň gatnaşýarlar. Käbir körpeler bolsa hereketli oýunlary oýnamaga halaýarlar. Şonda çagalalar öz hereketini, güýjünü, sabyrlylygyny, özüne erk etmegi, ýoldaşlaryndan tapawutly taraplaryny görkezýärler. Bu oýunlar körpäniň sapaga ünsüni jemlemek endigini ösdürmäge, wagtlaryny gyzklyk we şadyýan geçirmäge, in esasy-da, olaryň öz-özüni terbiýelemäge ymytlylygyny artdyrmaga kömek edýär. Mundan başga-da, çagalara sapakdan daşary hereketli oýunlar «Aýterek — Günterek», «Awçy we ördek», «Gözdaňy» ýaly hereketli türkmen milli oýunlary oýnadylar.

Milli we hereketli, didaktiki, öwrediji oýunlar çagalarda psihiki we fiziki ýükleriň özlere düşýän agramynyň önüni almaga, kynçylyklary ýeňip geçmäge, islendik işi ýerine ýetirmäge höwes bilen taýýarlanmaga ýardam edýär. Oýunlar çagalarda dostluk, özara goldaw, biri-birine duýgudaşlyk etmek ýaly möhüm ahlak häsiýetlerini terbiýelýär.

Terbiyeçi çagalara goşulyp, dürli oýunlary bilelikde oýnamak bilen, olarda dogruçylyk, zähmetsöýerlik, birek-birege kömek etmek, öz islegiňi toparyň islegi bilen utgaşdyryp bilmek ýaly ýokary ahlak sypatlarynyň, ýatkeşliginiň, ugurtapyjylygynyň, sözleşme kämilleşýändigine göz ýetirip bilýär. Şeýle-de terbiyeçi körpeleriň höwes bilen oýnayan oýunlaryny kesgitlemäge we didaktiki, hereketli, syzutli milli oýunlary oýnatmagyň üsti bilen körpeleriň pikirlenişini, ýadyny, ünsüni, erkini ösdürmäge çalyşýar. Oýunlar çagalaryň bedeniniň daşky gurşawyň ýaramaz täsiriniň garşysyna duruklylygyny ýokarlandyryr, daýanç-hereket ediş ulgamy berkidýär. Çagalarda dost-doganlyk aragatnaşygyny, birek-birege hormat goýmak duýgusyny kemala getirýär. Terbiyeçilik işleriniň toplumlaýyn ýola goýulmagy mekdep ýaşly çagalaryň aň-düşünjesiniň, ukup-başarnyklarynyň we endikleriniň, pikirlenmesiniň, erkliğiniň has-da berkemeginiň möhüm şerti bolup, olaryň öz bilimleriniň üstüni özbaşdak doldurmagyna ýardam edýär. Oýunlar körpelerde täze maglumatlary öwrenmäge, bilmege bolan höwesini has-da ýokarlandyryr.

Orazdursun BABAÝEWA,
Aşgabat şäherindäki 129-njy
çagalara bagyňy terbiyeçisi.

Köňül kelamy

Täze ösüş, üstünlige beslenýär bedew badymyz, Hasyly bolýar isleg-arzuw, myrat tapýar maksat tutan.

Türkmen halkymyz agzybir, ümzügimiz öňe tarap, Ýylyň şygary buýsançly, owazy bagtyň mukamy.

Daglarynda gudrat bardyr, topragy melhemdir jana, Ozaldandyr bu milletniň ýalkansy.

Bu gün gadym Oguz ýurdy — kämil sungatyň eseri, Gojaman Köpetdagymyz buşlaýar her daň-säheri.

Bagt gujagy — sebitde ýeke-täk «akylyly» şäher, Ajaýyplygyny nusgasy, binagärliğin merjeni.

Il abadan, ýurt parahat, gül çagalar şat seslenýär, Gülläp ösüş, berken binýat — il-ulusmyzyň ak bagty.

Bu gün bir supraň başyna jem agzybir il, baş welaýat, Sagdyn çaga, kämil nesil — bu döwletniň hazynasy.

Gahryman Arkadagymyz her bir işde gördämiz, Buýsanç çäksiz Arkadagly Gahryman Serdarymyza.

Sanjar ATAÝEW, «Mugallymlar gazetini»

Eziz Diýar

Ýüregimizde joşýar waspyň, tarypyň, Reýhan gül-gunçalar guçan, Diýarym.

Kalbymyň mukamy şirin dessanym, Parahat Zeminiň, dury asmanyň,

Behişdi bedewiň, ajaýyp halyň, Agzybir halkymyz güýjüdir silini,

Buýsanjymyz Gahryman Arkadagymyz, Arkadagly Gahryman Serdarymyz,

Baharda

Datlydyr miwesi, boldur nygmaty, Toy-bayram jahana dolýar baharda.

Belent daglar başyn bürär dumana, Tebigat beslener läle-reýhana.

Älemgoşar dogýar bezäp asmany, Garşy alýar alabaha şemaly.

Bereketdir çyn zähmetiň baýragy, Gyzyl-elwan güller bezär toýlary.

Ýüzlerde ýylgyryş, açylar göwün, Şahyr goşgy goşar, joşar has bu gün,

Söhbet MERETGELDİYEW, Bähärden etrabyndaky 16-njy orta mekdebiň müdiri.

TEBIGATYŇ GÖZEL KEŞBI

Häzirkî bahar paslynyň dowam edýän günlerinde ýurdumyzyň dürli künjeklerinde tebigatyň gzelliklerini görmek bolýar.

Sähralardan öwüsýän mylaýym şemal bahar paslynyň ajaýyplygyny, tebigata edýän täsin täsirini aňladýar.

Garagum sährasynyň iň gözöl ýerleriniň biri hasaplanýan Repetek goraghanasy köp ýyllaryň dowamynda alymlar, tebigaty

Türkmen topragynyň bu täsin künjekini dünýä

sin yerlerini hem-de gara sazalaryny goramak esasy maksat bolupdyr.

Köp ýyllaryň dowamyndaky ylmy maglumatlarda bu ýeriň toýunly-gumly hem-de çägel topragynyň bardygy beýan edilýär.

Bu täsin gurşawda janly-jandarlaryň hem, haýwanlaryň hem mekany tutandygyny görmek bolýar.

Türkmen topragynyň bu täsin künjekini dünýä

Türkmen topragynyň tebigy täsinligi bolan goraghanalar hakynda mekdep okuwçylaryna hem öwretmek asyly ýörelgämize öwürüldi.

Umyt ATAÝEW, Babadaýhan etrabyndaky 6-njy orta mekdebiň mugallymy.

Watan

Buýsanç bilen köňülde beslänim, Mukaddes topragym, ata Watanyň!

Gadymy ýollaryň şanly yzy bar, Bu şanly günleriň bahar-ýazy bar,

Ajaýyp döwürde iller bagtyýar, Mukaddes topragym, ata Watanyň!

Daglaryň belentdir, düzleriň giňdir, Sähralaryň altyn, asmany päkdir,

Pederleriň baky yzlyry galan, Ýürekde öçmejek sözlere galan,

Baglaryň gülläpdür, ýazlaryň geldi, Guşlaryň owazy kalplara doldy,

Baýdagym belentdir, döwlet berkarar, Parahatlyk ýoly dünýäde ykrar,

Gadym taryhyň bar baş müň ýyl aşan, Bu gün dünýä doldy şöhratyň-şanyň,

Buýsanjymyz, Gahryman Arkadagymyz, Arkadagly Gahryman Serdarymyz,

Köňül guwanjymyz, dilde senamyz, Mukaddes topragym, ata Watanyň!

Ene dilim

Gadym dilim pederlerden mirasdyr, Ene dilim, eziz dilim, zybanym.

Dilim baýdyr, dünýä ýaly giňdir ol, Dünýä içre şöhratymdyr, şandyr ol,

Her harpdä bir taryh, her sözde many, Dildir halkyň baky ruhy ykbalý,

Mukaddes mirasym, ruhy barlygym, Dilde jemlenýändir pikir barlygym,

Pederleriň pähmi, kasm-antdydyr, Paýhasly sözlere baky pent eden,

Jennet MUHAMMETGULYÝEWA, Döwletmämmed Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutunyň okuw bölüminiň hünärmeni.

alymlaryndan Nikolay Wawilow, Wasilij Do-kucaew we beýlekiler öwrenipdirler.

BILIMLI YAŞLAR — RÖWŞEN GELJEGIMIZ

Watanymyzyň mukaddes Garaşsyzlygynyň we döwlet berkararlygynyň hukuk esaslaryny pugtalandyrmak, ýurdumyzyň ykdysady kuwwatyny berkitmek,

2026-njy ýyl — «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly atmyradyň mekany» ýylynda, ýagny mukaddes Garaşsyzlygymyzyň şanly 35 ýyllygynyň toýlanýan günlerinde ýurdumyzyň bilim ulgamynda hem uly özgerişlikler we öňegidijilikler gazanylýar.

dahylly işler ýola goýulýar. Ýurdumyzyň döwlet syýasatynda milli bilim ulgamyny sanlylaşdyrmaga uly ähmiýet berilýär.

Mälim bolsy ýaly, häzirkî zaman kompýuter ulgamy we aragatnaşyk serişdeleri yzygider kämilleşdirilýär, önümçilik awtomatlaşdyrylyp, elektron resminama dolanyşygy ornaşdyrylýar.

Aýjema SARYÝEWA, Ak bugdaý etrabyndaky 1-nji orta mekdebiň mugallymy.

«AÇYK GAPYLAR» GÜNI

Türkmenistanyň Döwlet energetika instituty 2026 — 2027-nji okuw ýylynda ýokary okuw mekdebine okuwa girmäge isleg bildirýän gutardys synp okuwçylaryny, şeýle hem esgerleri we önümçilikde zähmet çekýän ýaşlary şu ýylyň 25-nji aprelinde we 16-njy maýynda sagat 15:00-da «Açyk gapylar» gününe çagyryr.

«Açyk gapylar» günlerinde ýaşlara ýokary okuw mekdebinde alnyp barylýan okuw-usuly, ylmy-barlag, terbiýeçilik, medeni-köpçülik işleri hem-de okamak, dynç almak, sport bilen meşgullanmak babatda dördilen şertler, şeýle hem institutda taýýarlanýan hünärler we taýýarlyk ugurlar barada giňişleýin maglumat berler.

Türkmenistanyň Döwlet energetika instituty baradaky maglumatlar bilen www.tdei.edu.tm web saýtynda tanşyp bilersiňiz.

Institutnyň salgysy: Mary şäheriniň Baýramhan köçesiniň 62-nji jaýy. Telefon belgileri: 800522-5-75-10, 800522-5-75-17.

Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk instituty 2026 — 2027-nji okuw ýylynda instituta okuwa girmäge isleg bildirýän ýaşlary şu ýylyň 25-nji aprelinde we 9-njy maýynda sagat 15:00-da «Açyk gapylar» gününe çagyryr.

Hormatly Prezidentimiziň milli bilim ulgamyny kämilleşdirmek babatda durmuşa ornaşdyrylan döwrebap özgertmeleri, institutda alnyp barylýan işler, şeýle hem taýýarlyk ugurlary, olara degişli hünärler, okuw-usuly, ylmy-barlag, terbiýeçilik, medeni-köpçülik işleri hem-de okamak, ýaşamak, medeniýetli dynç almak, sport bilen meşgullanmak üçin dördilen şertler barada «Açyk gapylar» günlerinde ýaşlara giňişleýin maglumat berler.

«Açyk gapylar» günleri Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutunda geçirilýär.

Salgysy: Türkmenabat şäheri, Şabende köçesiniň 7-nji jaýy. Telefon belgileri: 800422-3-04-21, 3-67-02, 3-25-44. Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk instituty baradaky maglumatlar bilen www.tdmugi.edu.tm web saýtynda tanşyp bilersiňiz.

Aman Kekilow adyndaky Mugallymçylyk mekdebi 2026 — 2027-nji okuw ýylynda okuwa girmäge isleg bildirýän ýaşlary şu ýylyň 22-nji aprelinde we 8-nji maýynda sagat 14:00-da «Açyk gapylar» günlerine çagyryr.

«Açyk gapylar» günlerinde ýaşlara Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň milli bilim ulgamyny kämilleşdirmek barada alyp barylýan özgertmelerine laýyklykda, Mugallymçylyk mekdebinde taýýarlyk ugurlary, olara degişli hünärler, okuw-usuly, terbiýeçilik, medeni-köpçülik işleri hem-de okamak, ýaşamak, medeniýetli dynç almak, talyplaryň sport bilen meşgullanmaklary üçin dördilen ahl şertler barada giňişleýin maglumat berler.

Aman Kekilow adyndaky Mugallymçylyk mekdebiniň salgysy: Aşgabat şäheriniň Görögly köçesiniň 124-nji jaýy.

Telefon belgileri: 90-62-04, 90-63-96.

MUGALLYMLAR GAZETI ESASLANDYRYJYSY — TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETI

Baş redaktor Söhbet NURBERDIÝEW

BIZIŇ SALGYMYZ: Aşgabat şäheri, Garaşsyzlyk saýoly-100, Türkmenbaşynyň erkin döredijilik mekany.

TELEFONLARIMYZ: kabulhana — 38-61-53; jogapkär kätüp — 39-96-40. E-mail: mugallymlar-gazeti@sanly.tm

Gazet hepdediň duşenbe, çarşenbe günleri çykyar. SANY - 18400. Bahasy 30 teňne.